

Posudek na diplomovou práci bc. Martina Weisbauera *Reflexe moderní společnosti v díle protagonistů české katolické moderny*, FF UHK 2016, 72s.

vedoucí práce: PhDr. Jan Mervart, Ph.D

oponent: doc. PhDr. Veronika Středová, Ph.D

Předložená diplomová práce je věnována tématu z oblasti církevních dějin, respektive z dějin idejí potažmo kultury. Autor si za téma zvolil poměrně málo frekventované hnutí katolické moderny v českých zemích. Diplomová práce je vhodně strukturována na základě čtyř klíčových oblastí (církevní reforma, sociální a národnostní otázka a umění), přičemž první kapitola čtenáře přehledně uvádí do historického kontextu hnutí. Jednotlivé kapitoly jsou pojednány s dostatečnou mírou zobecnění, a to jak v samotném textu, tak v dílčích závěrech jednotlivých kapitol. Celkově je na výsledné podobě textu vidět značný intelektuální rozhled autora i osobní nasazení, které v tomto případě není na překážku. Autor si od problematiky zachovává dostatečný odstup a téma zpracovává až s analytickou chladností. Celkově má předložená diplomová práce značnou vypovídající hodnotu a tento mnohdy opomíjený proud, jakkoliv epizodický, katolické církve přibližuje z podnětných úhlů pohledu (viz jednotlivé kapitoly). Osobně za objevený například považuji rozbor krajně radikálních názorů publikovaných v tzv. anonymních časopisech, stejně jako zasazení dobového výtvarného umění a architektury (zde především kritika historismu) do kontextu katolické moderny. Drobné nedostatky v podobě zdefinování romantismu jakožto „jisté opory církve“ (s. 10) – Mácha by například s takovým tvrzením jen těžko souhlasil - či určité upozadění evropských, zejména francouzské a německé tradice, sociálních katolických proudů na přelomu 19.-20. století (český kontext je v tomto ohledu naopak osvětlen velmi podrobně) celkový dojem z práce nijak neznehodnocují. Práci tedy bez nejmenších pochybností doporučuji k obhajobě a doporučuji její případné rozšíření do podoby rigorózní práce (ostatně autor v tomto ohledu naznačil jisté perspektivy rozšíření).

Jako možný námět do rozpravy při obhajobě doporučuji zohlednit otázku, zda lze hovořit o jisté distinkci mezi jednotlivými českými zeměmi? Zároveň se naskytá otázka, z jakého důvodu byl pro katolickou modernu tak důležitý důraz na publicistické či umělecké vyjádření; má tento jev podle autora co dočinění s kulturní činností, která chce svým způsobem substituovat politiku? V neposlední řadě se lze oprávněně tázat, zda se český katolický modernismus hlouběji vypořádával s marxismem (na úrovni teorie) a nakolik se vymezoval vůči českému, případně německému politickému nacionalismu.

V Praze dne 18. srpna 2016

Jan Mervart